

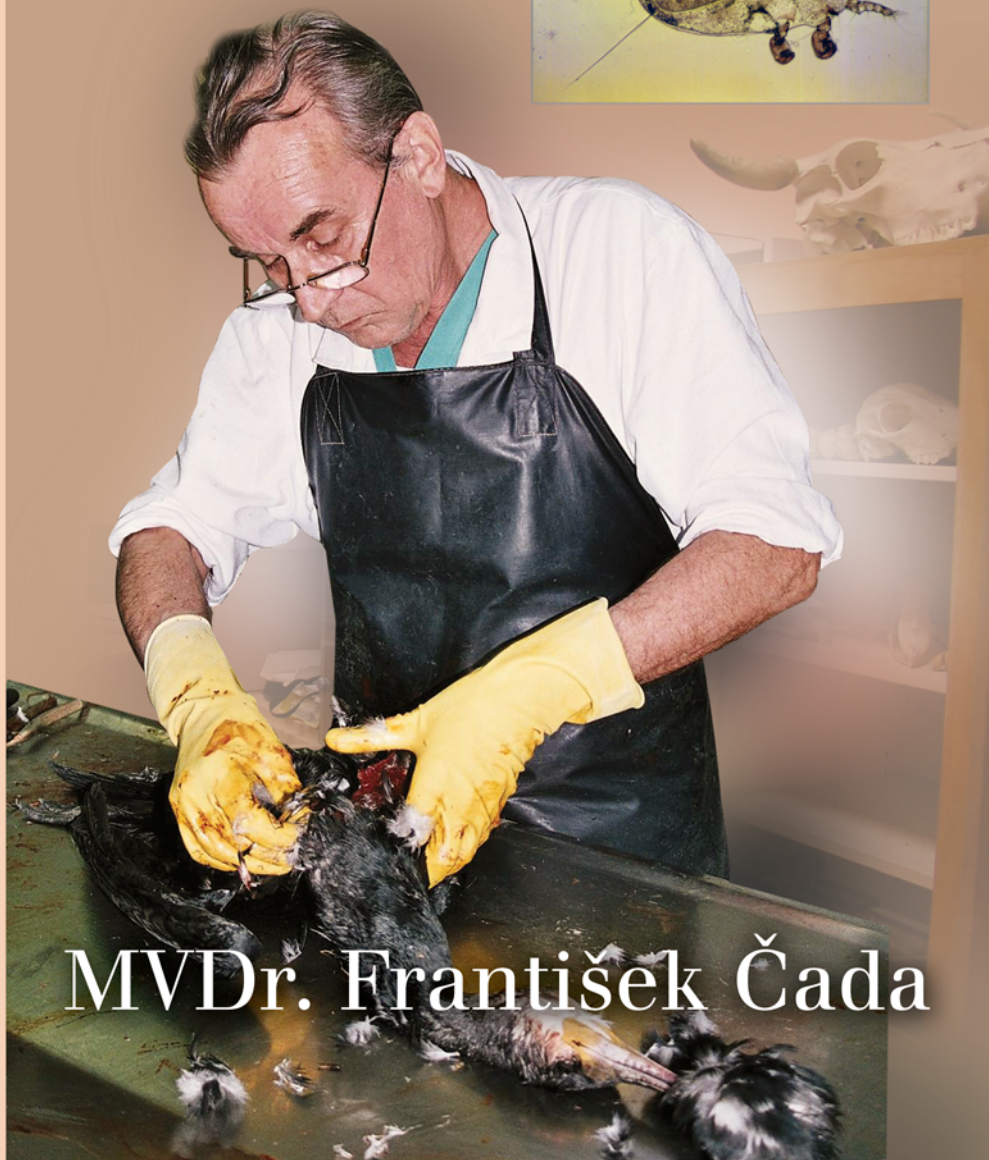
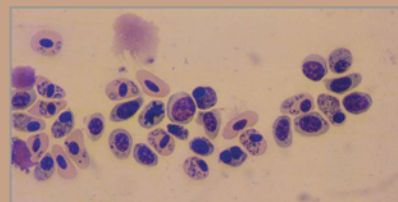
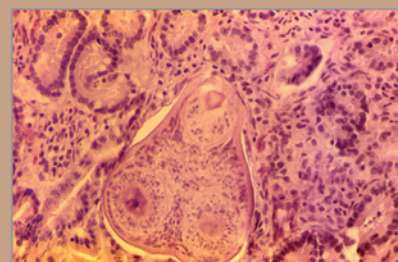
O zvířatech a lidech

Přesvědčit MVDr. Františka Čadu k tomu, abych o něm mohl napsat do našeho cyklu „O zvířatech a lidech“, nebylo snadné. Ve finále však svolil a tak možná, že jsem jediný, kdo přinese určitý druh svědectví o této velice zajímavé osobnosti Plzeňského kraje. Vážím si této možnosti a věřím, že i Vás dnešní příběh osloví a zaujme.

Narodil se v roce 1943 ve Frýdku Místku, dětství prožil v Ostravě a v Beskydech u babičky. Jak sám říká, zocelen smogem na Ostravsku a lítáním po haldách hlušiny či v Beskydských horách, naučil se už jako kluk i v průmyslovém kraji nacházet to pěkné a zajímavé. Možná právě proto ho již odmala zajímala příroda, chtěl pracovat v laboratoři a stát se veterinárním biochemikem.

Po gymnáziu, kde mimo jiné poznal i svou manželku Andělku se kterou žije dodnes, nastoupil na Vysokou školu veterinární v Brně. Po ukončení studia s velmi dobrým prospěchem se s Andělkou vzali a odjeli do Plzně. V minulosti to fungovalo tak, že když někdo dostudoval, dostal přidělené místo (místenku) kde budete pracovat. Na mladého MVDr. Čadu vyšly západní Čechy, a tak nastoupil v roce 1966 do Stanice laboratorní diagnostiky v Plzni. Když prý tehdy přijížděl do Plzně a u Ejovic míjel hrudkovny, myslel si, že sedl do špatného vlaku a jede domů do Ostravy. V Plzni byl úplně poprvé, ale díky tomu, že má údajně celý svůj život štěstí na lidi, v Plzni zůstal.

Nastoupil tenkrát do státního socialistického ústavu, kde v tu dobu našťastí pracovala spousta slušných a čestných lidí. Mimo jiné to byly vyhlášené špičky v oboru, jaké neměli ani v Praze, a právě díky těmto lidem to Dr. Čada úspěšně přežil i bez stranické legitimace. Měl tu čest zažít a poznat například vynikajícího virologa Dr. Bedřicha Šmída, mikrobiologa Dr. Josefa Machovského a patologa Dr. Josefa Marka. Dodnes o těchto lidech mluví s uznáním a určitým respektem.

MVDr. František Čada

I přesto, že už několik desítek let žije v Plzni, uvnitř zůstal „Ostravakem“ a hrdě se hlásí k celé své minulosti. Nikdy jsem ho neslyšel si na nic stěžovat a některé jeho problémy či životní trable bych mu po chvílce našeho rozhovoru pomalu začal závidět. Ano, tak silný a pozitivní je člověk, jehož oborem je smrt, zhoubné nádory, histologické nálezy, nejrůznější zvířecí nemoci, parazité apod.

MVDr. Čada je člověk, který 45 let svého života věnoval a stále ještě věnuje práci na pitevně, hodinám u mikroskopu a hledání příčin úhynu či onemocnění zvířecích pacientů. Je to práce, kterou běžný klient veterinární kliniky Vedilab (kde pracuje) vlastně ani nevidí a nezná. I přesto je právě on tím, kdo má kolikrát tu největší zásluhu na další úspěšné léčbě zvířete.

Všeobecně pak platí, že lidé, pohybující se kolem patologie, mají na svět a život jiný pohled, než většina z nás. Je to možná dáno tím, že oni, na rozdíl od nás, velmi dobře vědí a mnohem více si uvědomují, jak věci v přírodě i v životě fungují. Přesněji řečeno to, co nás v běžném životě přivádí k šílenství, (tedy alespoň mě) přejde MVDr. Čada s úsměvem a mávnutím ruky. Proto je také MVDr. Čada takovou mou, stále nedosažitelnou, ikonou a modlou. Kromě jeho vnitřního klidu, nadhledu, tolerantnosti a neuvěřitelné houževnatosti, obdivuji hlavně jeho smysl pro čestnost. Nikdy si nic nevymýšlel, nikomu nic nevnucoval, ten nález tam buď byl, nebo nebyl. Na rozdíl od jiných lidí nemá problém přiznat, že něco neví nebo nenašel, o to více se pak snaží na věc přijít a dopracovat se ke konkrétnímu výsledku. V daném oboru je to ta nejdůležitější věc a jinak to snad ani nejde.

Proto se nám s MVDr. Čadou také tak dobře spolupracuje. Miluji ty okamžiky, kdy

mi zazvoní telefon a několik minut si pak upřesňujeme některé okolnosti daného případu tak, abychom společně našli problém a jeho příčinu. Pitvy jsou pro nás již od samého začátku provozování záchranné stanice jednou z nejdůležitějších věcí. To platí jak pro následnou léčbu živých pacientů, tak pro jednotlivé odborné projekty. Některé z nich s MVDr. Čadou společně realizujeme již od roku 1997 a ty přinesly mnoho cenných informací či poznatků. Za zmínku stojí například projekt „Ptačí malárie“, kterému se společně věnujeme již přes 15 let. Za tu dobu jsme my nabrali a on vyšetřil minimálně tisíce krevních nátěrů od nejrůznějších druhů volně žijícího ptactva. Podobně tomu je i v případě pitev

v roce, kdy nebývá v práci. Je to jeden týden zjara, když všechno kvete a je svěží, a pak druhý týden na podzim, kdy se zase všechno připravuje na zimu a vybarvují se listy javorů. Oba dva týdny je totiž v Mariánských Lázních a snaží se svým digitálním fotoaparátem zachytit tu jedinečnost a krásu okamžiku.

Na závěr bych rád připomněl, že MVDr. Čada je rovněž otec dvou synů, vášnivý zahrádkář a milovník knih. Dříve hrával basketbal, choval akvarijní rybičky, na vojně ve Stříbře byl zdravotníkem u tankového praporu. Dnes rád fotografuje, chodí s manželkou do divadla, bravurně ovládá počítač a jeho jediným zlovykem, který nerad přiznává, je kouření.

u labutí velkých, kormoránů a dalších volně žijících živočichů, kdy díky němu byly vyvráceny nejrůznější domněnky, mýty či chybně určené příčiny úhynu. Pro praktickou ochranu přírody, léčbu volně žijících živočichů a případné vyšetřování jednotlivých kauz je MVDr. Čada zkrátka nepostradatelnou a mnohdy i klíčovou osobou.

Když jsem se i jeho zeptal, jaké místo má na západu Čech nejraději, řekl Mariánské Lázně. Pravda, jinou odpověď jsem ani nečekal. Jde totiž vždy pouze o dva týdny

A co ho trápí? Že se za celou dobu jeho praxe nenašel někdo, komu by mohl své místo, zkušenosti a výsledky předat. I přesto, že mu pod rukama prošlo mnoho mladých i schopných studentů, nenašel se žádný, který by v tomto oboru zůstal. Patologie totiž vyžaduje celoživotní studium, dřinu, sebezapření a hlavně čas. MVDr. František Čada je toho živým důkazem. Stojí si však za tím, že každá profese má své a když se dělá pořádně, je to dřina a něco to stojí.

■ Karel Makoň, DESOP Plzeň